

Dossier Jaarverslag Jeugdhulp 2017

9 oktober 2018

1. Inleiding:

Timing:

- Publicatie was oorspronkelijk voorzien voor eind mei, begin juni 2018.
- Opgeschoven tot begin juli om nog een paar gegevens extra te checken.
- Dan opgeschoven tot na het zomerreces.
- Uiteindelijk toegelicht in Commissie Welzijn dinsdag 18 september.
- Na de toelichting online gezet
- Besproken in Commissie Welzijn dinsdag 2 oktober

Online te downloaden op: <http://www.jaarverslagjeugdhulp.be/file/289/download?token=A1Z1tB8L>

Betekenis aantal afkortingen:

- PAB = Persoonlijke AssistentieBudget: budget waarmee ouders zelf ondersteuning organiseren
- MFC = MultiFunctioneel Centrum: collectieve voorziening gesubsidieerd door het VAPH
- nRTJ = niet Rechtstreeks Toegankelijke Jeugdhulp : de zorg en ondersteuning waarvoor je niet rechtstreeks bij een voorziening kan aankloppen maar via een aanvraagstelsel moet, inschaling, registratie op wachtlijst.

2. Samenvatting van relevante gegevens:

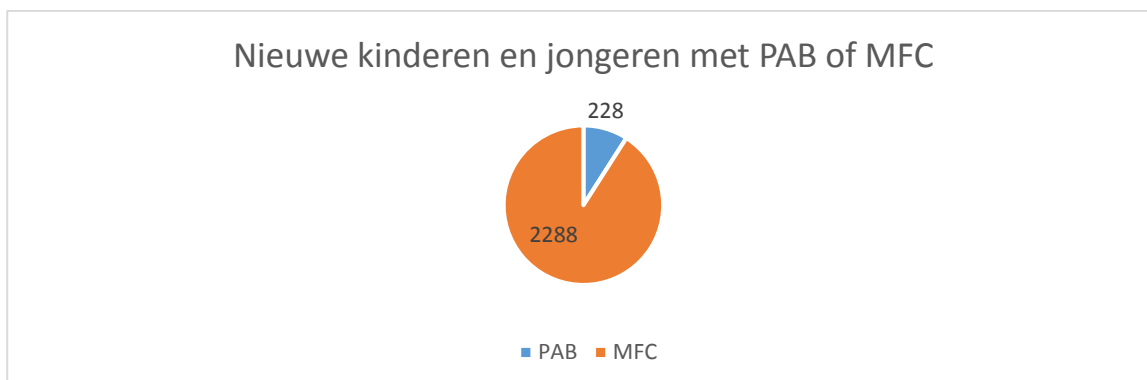
2.1. Nieuw kinderen met PAB of MFC

Nieuwe PAB's:

- 228¹ kinderen en jongeren met een handicap hebben in 2017 een PAB gekregen.
- Van de 702 ingediende priorischeklisten zijn er 474 niet goedgekeurd.
- Er zijn 12 PAB's via spoedprocedure gegeven (twee aanvragen niet goedgekeurd)

↔ Nieuwe voorzieningentrajecten:

- Er zijn 2288 kinderen en jongeren nieuw opgestart in een nRTJ VAPH-voorziening waarvan 258 personen tussen 18-21 jr en 2032 <18 jaar.

¹ Hoeveel <18 jaar en hoeveel 18-21jr bij die 228 is nog niet duidelijk. Nagevraagd bij agentschap jongerenwelzijn op 24/9/2018 maar nog geen antwoord gekregen.

Conclusie: 228 PAB versus 2288 MFC: Er zijn ongeveer 10x meer kinderen opgestart in een MFC. Voor elk kind dat een PAB kreeg waren er 10 die in een voorziening startten.

2.2. Aantal actieve budgethouders op 31 december 2017:

- Er zijn op 31 december 2017 in totaal **679** actieve PAB-budgethouders tot en met 21 jaar waarvan **87** tussen 18-21 jaar en **592** -18 jaar.

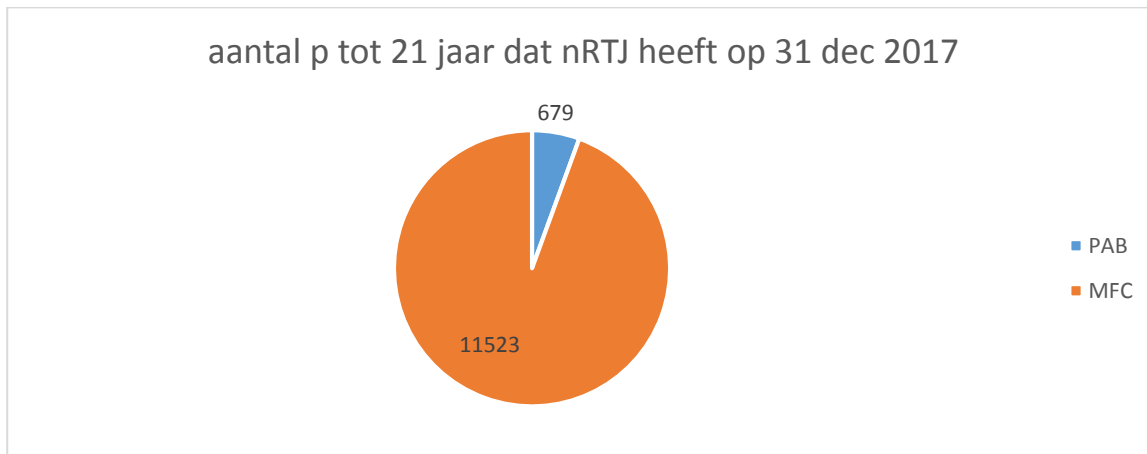
“In 2017 worden alle actieve PAB-budgethouders ouder dan 18 jaar omgezet naar een persoonsvolgend budget (PVB). Dit verklaart de daling tegenover het totaal aantal minderjarigen actieve PABbudgethouders in 2016 (n=694). In de leeftijdsgroep 18 tot 21 jaar daalt het aantal van 249 jongeren in 2016 naar 87 in 2017.”

Jaarverslag jeugdhulp 2016: <http://www.jaarverslagjeugdhulp.be/download-jaarverslag-2016>

↔ aantal kinderen bij MFC:

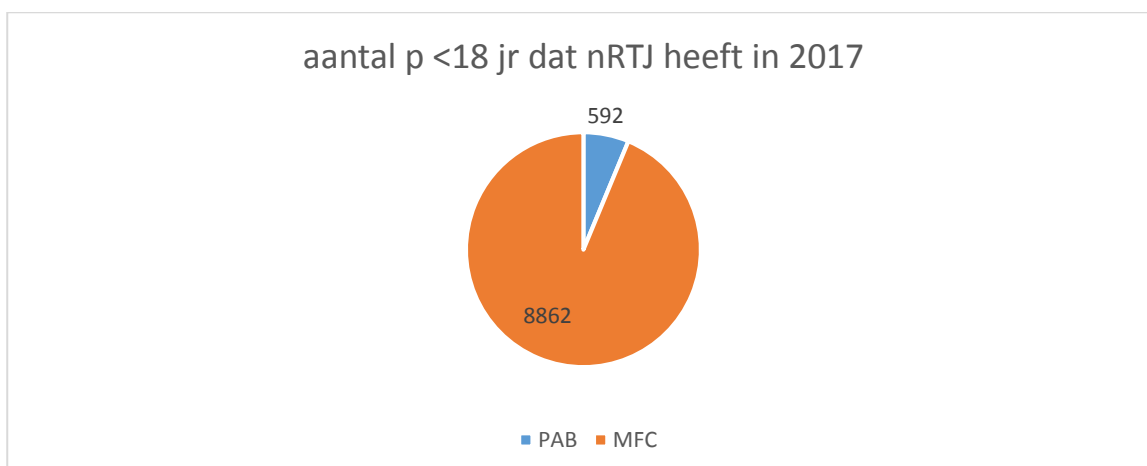
- In 2017: 11523 kinderen worden ondersteund door een voorziening (MFC) waarvan 2661 tussen 18-21 jaar en 8862 personen -18 jaar

Referentienr. tabel: 151, p 108

- Vorig jaar: In 2016 maken 11.502 unieke kinderen en jongeren gebruik van de ondersteuning van een multifunctioneel centrum. Daarvan waren er 2589 tussen 18-21 jaar

Conclusie: Een kleine 6% (5,5%) van de kinderen in nRTJ heeft een PAB. De rest krijgt hulp uit een voorziening. Ook in 2017 was PAB dus nog maar een fractie van de totale nRTJ. De ondersteuning van kinderen en jongeren met een handicap gebeurt nog steeds vooral door voorzieningen.

Opmerking:

Het zou nuttig zijn om deze cijfers te vergelijken met wat het VAPH heeft uitgegeven in 2017 aan PAB en MFC. Is dit ook een kleine 6% aan PAB en 94% aan MFC? We vinden online daarover geen cijfers².

2.3. Nieuwe vragen op de wachtlijst

- PAB: Er waren in 2017 380 nieuwe PAB-vragen
- MFC: Er waren in 2017 4036 nieuwe vragen voor een nRTJ VAPH-voorziening

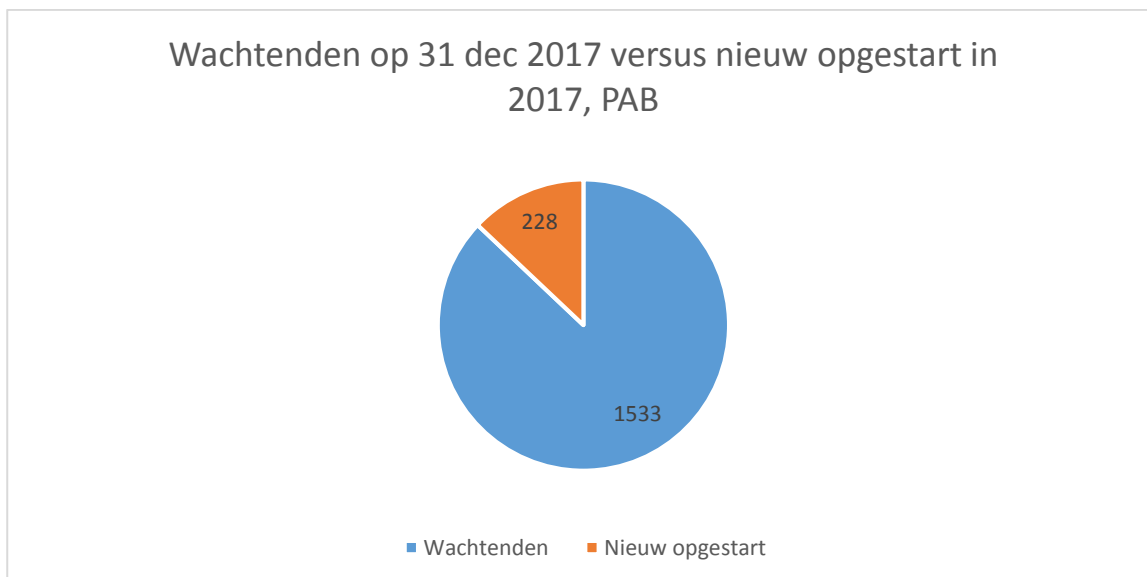
Referentienr. tabel: 97 p 72 + Referentienr. tabel: 98 p 73

Opmerking: Wanneer kritiek gegeven wordt op de wachtlijst, luidt het tegenargument telkens: 'we houden het groeipad en de investering aan om de wachtlijst weg te werken'. Het is echter duidelijk dat er meer vragen bijkomen (380) dan er opgelost worden (228). Zo wordt de wachtlijst niet weggewerkt.

2.4. Aantal wachtenden voor PAB of MFC

Wachtenden voor PAB:

- Op 31 december 2017: **1533 kinderen en jongeren met een handicap wachten** op een PAB waarvan 268 van 18 jaar of meer en 1265 tussen 0 en 17 jaar.

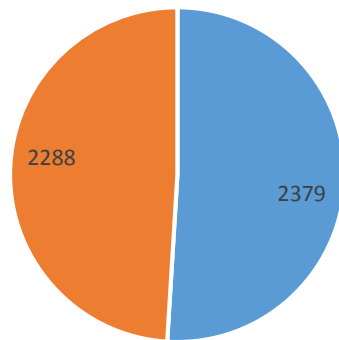
Wachtenden voor MFC:

- Op 31 dec 2017 : 2379³ kinderen en jongeren wachten op voorziening nRTH VAPH (2146 kinderen en jongeren -18 jr, 233 tss 18-21 jr) (Referentienr. tabel: 109 p 81)

² We vinden wel een kort financieel jaarverslag <http://www.vaph.be/jaarverslag/2017/media/files/jaarverslag-2017-financieel-verslag.pdf> waaruit we afleiden dat er voor PAB 20,5 miljoen euro is uitgegeven in 2017. Als we veronderstellen dat dit 6% is van het geheel dan schatten we dat voor de MFC's 320 miljoen euro is uitgegeven.

³ Er zijn 2 wachtenden tss 22-25 jaar maar die tellen we niet mee voor de vergelijking met PAB

Wachtenden op 31 dec 2017 versus opgestart in 2017, MFC

■ wachtenden MFC ■ opgestart in 2017

Conclusie: 22,5% van de wachtenden wacht op een PAB. 3,5 keer meer wachtenden op MFC dan op PAB. Voor elk kind dat wacht op een PAB zijn er 3,5 die wachten op een MFC

Opmerking: 22,5% van de wachtenden wacht op een PAB maar PAB maakt slechts 10% uit van de nieuw gestarte ondersteuning (zie eerder)

2.5. Absolute wachttijd

- 574 kinderen en jongeren wachten al 3 jaar of langer op een PAB (*Referentienr. tabel: 116 p 85*)
- In de tabel worden alle kinderen en jongeren die drie jaar of langer wachten samengenomen. Er zijn geen gegevens over de absolute wachttijden van deze kinderen en jongeren. Er is dus geen onderverdeling van deze 574 kinderen die duidelijk maakt hoeveel er 4 jaar wachten, hoeveel 5 jaar, hoeveel 6 jaar, enz.

Opmerking: Dit is een grote lacune en tegelijk onbegrijpelijk want er zijn kinderen en jongeren die langer dan vijf, 10 en zelfs 15 jaar wachten. Waarom geeft men deze cijfers niet weer, hoewel er toch al herhaaldelijk naar gevraagd is, dat de problematiek van de lang wachtenden regelmatig in de pers komt? Wil men deze cijfers niet weergeven? Zou duidelijk blijken dat er geen of nauwelijks kinderen zijn die zo lang wachten op een voorziening? Deze cijfers zijn absoluut nodig, omdat het de mogelijkheid geeft om te berekenen hoeveel geld er zou nodig zijn om de lang wachtende kinderen een PAB te geven. Er zijn al voorstellen gedaan van parlementsleden in die richting.

2.6. Gemiddelde wachttijd

- Gemiddelde wachttijd van de 228 kinderen die een prior kregen: 705 dagen (1,9 jaar)
- Gemiddelde wachttijd van de 474 kinderen die geen prior kregen: 939 dagen (2,5 jaar)

(*Referentienr. tabel: 207, p 79*)

- De gemiddelde wachttijd van de 1265 kinderen en jongeren (<18 jr) op de wachtlijst PAB is **1519** dagen of 4,16 jaar. *Referentienr. tabel: 116 p 85*

Opmerking: Het cijfer 1519 dagen is vermoedelijk een onderschatting als het gaat over de hele groep wachtenden op PAB. Er ontbreekt informatie over de gemiddelde wachttijd van de 268 jongeren tussen 18-21 jr. We vermoeden dat in die hoogste leeftijdscategorie de gemiddelde wachttijd nog veel hoger ligt. Er zijn jongeren die al 15 jaar wachten, van toen ze twee jaar waren (zie verhaal Gabria in De Morgen).

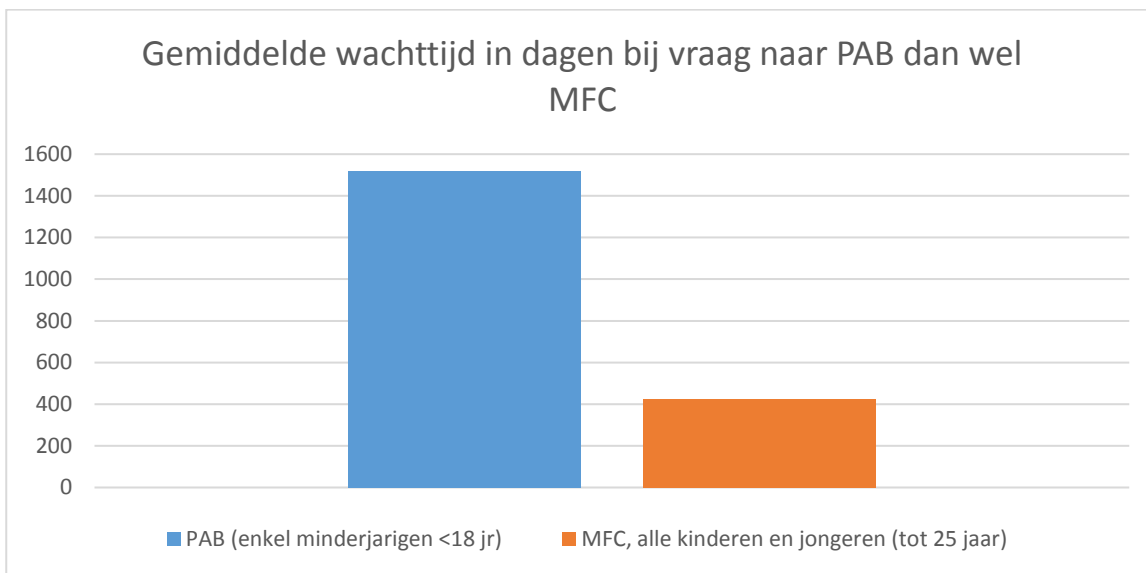
- 2016: 1191 <18 jarigen, gemiddeld 1620 dagen aan het wachten (*jaarverslag 2016, p 88-89*)

Opmerking: de berekening van de wachttijd is voor ons niet duidelijk: “De duurtijd wordt berekend tussen de datum dat de typemodule in regie wordt genomen (het recht op de hulp ingezet wordt) en de momentopname op 31 december 2017.”

Opmerking: De gemiddelde wachttijd van de kinderen die op de iRPC werden besproken (prior goedgekeurd en prior niet goedgekeurd) bedraagt **2 jaar**, staat in het jaarverslag. Eigen berekening op basis van de gemiddelde wachttijd van toegekende en niet toegekende bedraagt echter gemiddeld **twee jaar en vijf maanden**.

- **MFC:** gemiddelde wachttijd voor vragen voorzieningen nRTJ binnen de VAPH-sector VAPH: **425** of 14 maanden (1,2 jaar). *Referentienr. tabel: 112 p83*

Opmerking: in tegenstelling tot de wachttijd PAB staat er bij deze info over wachttijd voorzieningen niet ‘minderjarigen’ doch ‘kinderen en jongeren’, vermoedelijk geeft het cijfer 425 dagen dus ook de wachttijd weer van de personen tussen 18-25 jaar.

Noot bij de grafiek: Voor een vergelijking tussen wachttijd PAB en wachttijd VAPH-voorzieningen is het belangrijk om in acht te nemen dat de wachttijd PAB enkel gaat over minderjarigen en waarschijnlijk zou stijgen als ook de wachttijden van de 18-21 jarigen zouden worden meegenomen in de berekening.

3. Algemene reactie GRIP:

De cijfers bevestigen onze voorgaande bekommernissen:

De gemiddelde wachttijd voor PAB is veel hoger dan voor voorzieningen. Het is over het algemeen veel moeilijker om een PAB te krijgen dan een plaats in een voorziening.

Wanneer ouders het niet langer kunnen zonder persoonlijke assistentie kunnen zij een MFC aanvragen en een plaats daar is veel vlotter te krijgen. Dit is de wereld op zijn kop.

Dit is hallucinant na 9 jaar ratificatie van het VN-Verdrag inzake de Rechten van Personen met een Handicap en de specifieke aanbevelingen voor België van 2014. Die stellen dat er sterk moet worden ingezet op persoonlijke assistentie zodat kinderen met een handicap kunnen opgroeien in hun eigen gezin en zodat een gewoon leven haalbaar wordt.

Er moet dan ook een onmiddellijke wegwerking komen van de wachtlijst voor PAB. Het PAB toont al 18 jaar hoe essentieel het is voor inclusie van kinderen met een handicap.

Minstens mag de gemiddelde wachttijd voor PAB niet hoger zijn dan voor een voorziening. Zolang dit niet zo is, blijft Vlaanderen institutionalisering van nieuwe kinderen bevorderen en inclusie afremmen.

Dit kan door het geld vrij te maken om de wachtlijst op te lossen en door de wachtlijst van achter naar voor (dus startend bij de langst wachtenden) weg te werken. Dit is de enige manier om een perspectief te krijgen in het uitzichtloze wachten. EN om PAB-vragen minstens een gelijke kansen te geven.

Als er geen extra geld uit de regering kan komen, moet men in de VAPH-begroting durven kijken. Het feit dat er 2288 (vorig jaar ook meer dan 2000) nieuwe trajecten vorig jaar zijn opgestart in voorzieningen toont aan hoe groot de capaciteit is daar en hoeveel middelen er zouden kunnen vrijgemaakt worden om te heroriënteren naar de lang wachtenden op de wachtlijst.

Op vlak van cijfergegevens vragen we met aandrang om belangrijke relevante gegevens ook vrij te geven zoals de absolute wachttijden van kinderen en jongeren. Door de hoge wachttijden (alle wachttijden boven de vier jaar) niet afzonderlijk weer te geven wordt een levensgroot probleem verdoezeld.